

GREENPEACE

Magazine • Driemaandelijks • Lente 2006 • Maart - april - mei • 19de jaargang • nr 73

2007/1

Naar een toekomst zonder gif?

Ons afval drijft voor de kust van Hawaï

Niet-GGO rijst wint terrein

Werken voor Greenpeace

Klimaatverandering en kernenergie

Enkele maanden voor de federale verkiezingen profileren de verschillende politieke fracties zich volop rond de belangrijkste maatschappelijke debatten van het moment. Klimaat en kernenergie staan overal met stip genoteerd.

De berichtgeving over klimaatverandering is het afgelopen jaar drastisch van toon veranderd. Er is geen debat meer of ze er komt, maar des te meer over de impact ervan en wat we eraan kunnen doen. Vandaag dragen we de klimatologische gevolgen van 200 jaar koolstofeconomie. Vorige generaties hebben de keuze gemaakt voor massaal gebruik van fossiele brandstoffen, waarbij ze een niet te overziene milieubelasting als erfenis nalieten. Op de ingeslagen weg verdergaan is immoreel. Er is een nieuwe, massale industriële revolutie nodig.

Het debat over de kernenergie is van dezelfde orde. Wereldwijd zijn er momenteel ruim 400 kerncentrales in bedrijf. Dit vertegenwoordigt slechts 2,2% van de wereldwijde energievoorziening. In de 31 landen met kernenergie wordt hoogradioactief afval, dat nog honderduizenden jaren een grotesk hoog risico op nucleaire besmetting vertegenwoordigt, voorlopig opgeslagen, voornamelijk bij de kerncentrales, omdat er geen technologie bestaat om het definitief onschadelijk te maken of veilig te bergen. De nucleaire afvalberg verder laten aangroeien en verouderende centrales alsmaar langer openhouden is een onverantwoord veiligheidsrisico en een misdaad tegenover de volgende generaties.

En dan is er nog het financiële argument: kernenergie is zogenaamd noodzakelijk om de energieprijzen voor de consument laag te houden. Maar de provisies voorzien door de energiesector voor afbraak van vervallen centrales, sanering van de terreinen en 'definitieve' berging van radio-actief afval zijn ruim ontoereikend. Het NIRAS (Nationaal Instituut voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen) schat de kost op ongeveer het dubbele van de huidige provisies, maar zegt er meteen bij dat de technologische onzekerheid en de complexiteit van dit project een schatting van de uiteindelijke kostprijs zeer moeilijk maken. Wie zal uiteindelijk die meerkost betalen? Transparantie over dit onderwerp is onbestaande, vervat in schimmige en geheime 'Convenanten' tussen NIRAS en de nucleaire industrie.

Het is noodzakelijk onmiddellijk het energie-investeringsbeleid in België om te gooien. Geen geld of vergunningen voor afgedankte technologieën die ons op een doodlopend spoor zetten, wel massaal investeren in de ontwikkeling op een ruime waaier aan hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Investeren in technologieën die niet binnen 50, maar binnen 5 jaar hun vruchten afwerpen. Dat is de enige manier om België minder afhankelijkheid te maken van invoer van energie-grondstoffen zoals olie, gas of uranium. Dat is het enige juiste beleid tegen klimaatverandering.

Door de liberalisering van de energiemarkt kan de consument eindelijk mee beslissen over de toekomst van de energievoorziening. De consument heeft de macht om te kiezen voor duurzame energie. Ik doe dan ook opnieuw een warme oproep om voor groene stroom te kiezen (voor praktische hulp: www.greenpeace.org/groenestroom).

Peter De Smet, directeur

[INTERNATIONAAL]

3 **Blik op de wereld**
Een kijk op de Greenpeace-acties in alle hoeken van de wereld

4-5 **Biodiversiteit**
Ons afval drijft voor de kust van Hawaï

6 **Biodiversiteit**
Nieuw park in Rusland dankzij succesvolle Greenpeace campagne!

7 **Giftige stoffen**
Ontmoeting met Paul Johnston, Greenpeace-wetenschapper

8 **Biodiversiteit**
Niet-GGO rijst in de lift!

[IN BELGIË]

9 **Biodiversiteit**
Doorbraak voor de oerbossen in de Democratische Republiek Congo?

10-12 **Klimaat**
- Kernuitstap of niet? Sommige politici hebben het moeilijk met afscheid nemen van kernenergie
- Wanneer zal Marc Verwilghen België naar een groene toekomst loodsen?

13-16 **Greenpeace en u**
Wilt u een nieuwe plankenvloer plaatsen? Zin om mee te doen met ons Direct Dialogue programma of om Greenpeace-voorlichter te worden? Lees dan snel deze pagina's!

[DOSSIER]

Shampoo, speelgoed, gsm's, parfums, computers... stuk voor stuk bevatten deze alledaagse consumptiegoederen chemische stoffen die schadelijk kunnen zijn voor onze gezondheid. De nieuwe wetgeving die onlangs gestemd is, zou een begin van de oplossing moeten vormen. Zijn we op weg naar een minder giftige toekomst?

© GREENPEACE

GREENPEACE

Greenpeace magazine wordt gemaakt voor de sympathisanten van Greenpeace in België, Luxemburg en Zwitserland.

Redactie en vertaling: Joren Gettemans en Caroline Veter.

Werkten mee aan dit nummer: Fawaz Al Bitar, Philippe Cornelis, Peter De Smet, Veerle Dossche, Jean-François Fauconnier, Geert Fremout, Karen Janssens, Elysabeth Loos, Petra Matthes, Pierre Schurmans, Jan Vande Putte, Wendel Trio, Greenpeace Communications.

Greenpeace is een internationale drukingsgroep die ijvert voor de bescherming van het ecosysteem aarde.

We zijn politiek volledig onafhankelijk en halen onze financiële middelen enkel uit giften van onze sympathisanten en de verkoop van goederen.

Onze campagnes zijn altijd gewelddoos.

Verantwoordelijke uitgever: Peter De Smet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel. Tel. (02) 274 02 00, fax: (02)274 02 30 www.greenpeace.be

Foto Cover: © Greenpeace/Rebelle
Concept: Griet Wittoek
Fotografieren en druk: Massoz

Gedrukt op Cyclus Print, 100 % gerecycleerd, niet chloorgebleekt papier.

1 FINLAND eind 2006. Houtexploitant Metsahallitus hervat de houtkap in de laatste oerbossen van Lapland. Tot overmaat van ramp betreft het zones die van levensbelang zijn voor het behoud van de biodiversiteit. Dat blijkt uit onderzoek op het terrein. Er werden talrijke soorten gevonden die momenteel met uitsterven bedreigd zijn.

2 INDIA Een groep actievoerders van Greenpeace dringt verschillende gebouwen in Bombay binnen om er klassieke lampen te vervangen door spaarlampen. Energie-efficiëntie is een ideale manier om tegen de klimaatverandering te strijden!

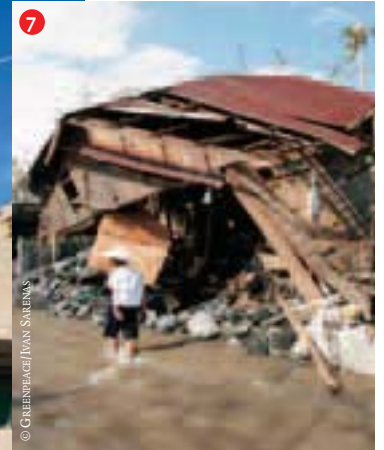
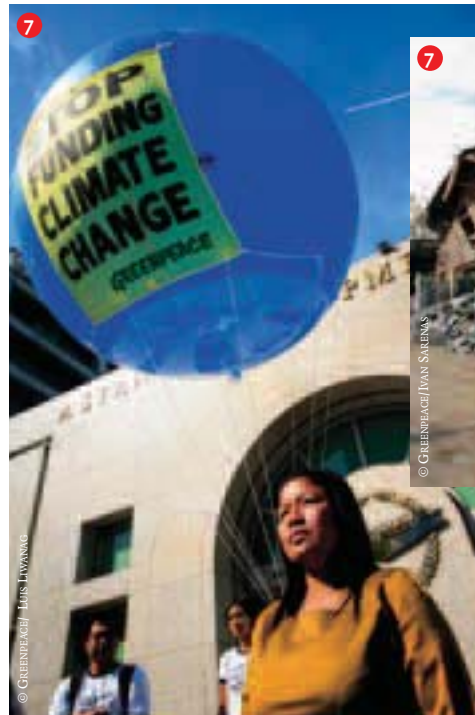
3 USA Overtuigd door de Greenpeace campagne sturen studenten van de Rice University in Houston een brief naar de directie van Kimberly-Clark. Daarin melden ze dat de universiteit niet langer Kleenex producten zal kopen. De universiteit wil Kimberly-Clark er op die manier toe aanzetten om voor de wegwerpbare producten niet langer houtpulp te gebruiken die afkomstig is uit de oerbossen van Noord-Amerika.

4 MEXICO Greenpeace oefent druk uit op de nationale overheid om projecten rond genetisch gewijzigde maïs niet uit te voeren. Greenpeace kreeg informatie over een document van de overheid dat stelde dat dergelijke projecten mogelijk waren op voorwaarde dat er 'maatregelen rond de biologische veiligheid' genomen werden. Maar het document vertelt verder niets over wat voor maatregelen dat moeten zijn.

5 BELGIË Greenpeace protesteert tegen het gebruik van niet-gecertificeerd multiplex hout tijdens de renovatie van de derde verdieping van het Berlaymont-gebouw, waar het bureau van Commissievoorzitter Manuel Barroso gesitueerd is. Het hout voor de verbouwing is geleverd door een bedrijf dat betrokken is bij illegale houtkap in Indonesië. De Commissie overtreedt dus haar eigen regels wat betreft de aankoop van hout!

6 INDONESIË 23 actievoerders van Greenpeace worden gearresteerd nadat ze een vreedzame actie gevoerd hebben bij het ministerie van bosbouw. Hoewel de Indonesische wouden al grotendeels ten prooi gevallen zijn aan illegale en vernietigende houtkap, blijft het ministerie nieuwe vergunningen uitreiken aan houtkapbedrijven zodat ze hun vernietigende werk kunnen blijven doen.

7 DE FILIPIJNEN Actievoerders protesteren voor de zetel van de Aziatische Ontwikkelingsbank. Ze vragen het instituut om niet langer vervuilende energieprojecten te financieren en voortaan te investeren in een fonds voor de promotie van hernieuwbare energiebronnen. De actie vindt plaats op het moment dat de Filipijnen moeizaam herstellen van de doorstocht van orkaan Reming in december vorig jaar.

8 ITALIË Op 14 december beklimt een groep actievoerders van Greenpeace de 250 meter hoge schouw van de elektriciteitscentrale van Enel in Porto Tolle. Ze protesteren tegen de beslissing van Enel, het nationale energiebedrijf in Italië, om de centrale zo aan te passen dat ze van olie naar steenkool kan overschakelen.

Ons afval drijft voor de kust van Hawaï

Een afvalberg ter grootte van Texas die in volle zee drijft? De actievoerders aan boord van de Esperanza⁽¹⁾ zagen het met eigen ogen toen ze in november de kust van Hawaï bezochten en een van de grootste afvaldraaikolken ter wereld tegenkwamen. Na hun bezoek aan Hawaï wierpen de actievoerders het anker uit in Mexico, waar hun ze met hun acties bijdroegen aan de creatie van een zeereservaat.

Tussen Hawaï en de Verenigde Staten ligt de afvaldraaikolk van de Noordelijke Stille Oceaan, het epicentrum van een enorm circulatiesysteem van winden en stromingen. Plastic afval uit alle uithoeken van de wereld wordt naar hier meegesleept, met een echte afvalsoep tot gevolg. Adam, onderzoeker op de Esperanza: 'Wat we hier de voorbije weken gezien hebben,

is ronduit schokkend. Elk waterstaal uit de oceaan vertelt onveranderlijk hetzelfde verhaal: dat van plastic. De keerzijde van het wondermateriaal uit de jaren '50 en '60, de gevolgen van onze consumptiemaatschappij en van ons economisch systeem dat op korte termijn gericht is. Waarom zoveel verspillen? Over de oorzaak van al die vervuiling

bestaat geen twijfel: uiteenlopende bronnen van straatvuil tot industrieel afval. Bij elke regenbui worden allerlei soorten vuilnis meegevoerd naar riolen, beken en rivieren, om te eindigen in de oceaan. En onze productie en consumptie van plastic blijft jaar na jaar stijgen. De noodzaak om onze manieren van productie en consumptie te herzien is nooit zo groot geweest. Toen we terug aan land kwamen, begon er voor mij een nieuw deel van mijn werk in het kader van het project 'Defending our oceans': lange maanden het laboratorium in om de stalen te analyseren en de plastics te tellen. De resultaten van die analyses moeten de wetenschappelijke debatten over de toestand van onze oceanen voeden.'

Het zeeleven van plastic

Eenmaal plastics in het ecosysteem van de zee terechtkomen, blijven ze er voor minstens tientallen jaren. Door de opeenstapeling van het afval staan de oceanen en hun bewoners voor een groeiende crisis. De dieren zien het plastic voor voedsel aan, een vaak fatale vergissing. De grotere stukken afval, zoals achtergelaten vissersnetten, zijn een dodelijke val voor duizenden zeedieren. Maar zelfs de kleinste stukjes plastic kunnen een probleem vormen omdat ze zich ophopen in de spijsvertering. Heel wat dieren stikken terwijl ze het afval proberen inslikken.

Het verhaal van een jonge albatros op Hawaï illustreert duidelijk het gevaar van de zeevervuiling. De vogel werd gevonden door fotografe Susan Middleton toen hij probeerde te schuilen in een hut waar haar apparatuur stond. Het dier werd snel ziek en stierf. Uit de autopsie bleek dat de maag van vol zat met honderden stukjes plastic die door de moeder van de vogel uit de oceaan opgepikt waren op hem te voeden...

Spanje heeft met 55 schepen de grootste vloot boomkorvissers ter wereld

DE DIEPZEE OMGEploegd

De Verenigde Naties zijn er opnieuw niet in geslaagd om een moratorium op boomkorvisserij in te stellen. Hoewel een groot aantal landen, waaronder Australië en de Verenigde Staten, het moratorium ondersteunden, werd het op het laatste moment door een handvol landen onder leiding van IJsland geblokkeerd.

De boomkorvissers die de bodem afschrapen met enorme netten, vaak zo groot als een voetbalveld, kunnen dus ongestoord hun vernietigende werk verder zetten. En dat terwijl de diepzee net een snelle bescherming nodig heeft: de ontelbare soorten die er leven groeien maar heel traag en kunnen zich pas op late leeftijd voortplanten, zodat ze extra kwetsbaar zijn. Daar is allemaal geen rekening mee gehouden: de grote vissersvloten zijn op zoek naar nieuwe vissoorten, en ze hebben hun oog laten vallen op de diepzee.

Ironisch genoeg bevindt de drijvende afvalberg zich vlakbij het meest recente en een van de grootste zeereservaten ter wereld. In juni 2006 verklaarde de Amerikaanse president de zone rond de noordwestelijke eilanden van Hawaï tot beschermd 'nationaal monument'. Maar de bescherming van dat reservaat moet eigenlijk beginnen op het vasteland, door ons afval te beperken.

Het aquarium van de wereld bedreigd door toerisme

Na Hawaï zette de Esperanza koers naar de Golf van Californië bij Mexico. Die regio biedt een enorm economisch voordeel voor heel Mexico, omdat hij bijna vijf miljoen toeristen aantrekt en de helft van de visconsumptie van het hele land levert. Jacques Cousteau noemde de Golf het 'aquarium van de wereld', omdat het zeeleven er zo rijk is. De regio is bovendien het leefgebied van de vaquita of 'Californische bruinvis', een van de talrijke endemische soorten in het gebied.

Maar jammer genoeg lijdt het gebied zoals veel andere gebieden ter wereld onder de bedreigingen van overbevising, vervuiling en de ongecontroleerde uitbreiding van het toerisme. De Esperanza voerde ter plaatse actie tegen de ongebreidelde en illegale toeristische ontwikkelingsprojecten. De actievoerders ijverden voor een duurzame kustontwikkeling die rekening houdt met het zeeleven en met de plaatselijke bevolking. Het is gewoon ontoelaatbaar dat de lokale bevolking van Los Cabos minder drinkwater krijgt, zodat de hotelgasten zonder problemen de kraan kunnen opendraaien.

De duikers van Greenpeace ontrolden spandoeken in de diepzee om de creatie van een zeereservaat te eisen. En hun boodschap werd duidelijk gehoord: de Mexicaanse overheid tekende een decreet waarmee het reservaat van Espiritu Santo gecreëerd werd. Daarmee eindigt een proces dat al twee jaar aansleepte. Zo komen we weer iets dichtbij ons doel: een wereldwijd netwerk van zeereservaten dat 40% van onze oceanen bedekt.

Caroline Veter

⁽¹⁾ De Esperanza vaart de wereldzeeën af in het kader van de expeditie 'Defending Our Oceans'. Neem een kijkje op oceans.greenpeace.org/nl om er meer over te weten!

Een duik in gezelschap van zeeleeuwen dichtbij Espiritu Santo, om het statuut van zeereservaat te vragen voor de regio.

Nieuw nationaal park in Rusland dankzij succesvolle Greenpeace campagne!

Goed nieuws uit Rusland, waar eind 2006 het nationaal park van Kalevalski gecreëerd is en zo enorme stukken oerbos beschermd worden. Het park, dat nu buiten de greep van houtkapbedrijven blijft, is er gekomen dankzij een meer dan elf jaar durende campagne van Greenpeace en andere milieuorganisaties. We blikken even terug...

In 1995 begint Greenpeace Rusland campagne te voeren om de oerbossen in Kalevalski, Karelië (Noordwest-Rusland) te beschermen. Finse multinationals zoals Stora Enso en UPM Kymmene kopen tegen belachelijke prijzen hout uit de regio om hun houtpulp- en papierfabrieken te voeden. De impact van die ontbossing in Karelië is enorm en er volgt een golf van protest in Rusland en het buitenland: maandenlang organiseert Greenpeace met succes een reeks acties in het hart van de bossen, maar ook bij de betrokken papier- en pulpfabrieken.

De bossen kunnen herademen... dankzij de sympathisanten!

Maar er gebeurt nog meer. In Duitsland, een belangrijke afzetmarkt voor papier van Stora Enso en UPM Kymmene, vraagt Greenpeace aan de sympathisanten om postkaarten naar Stora Enso te sturen en te vragen om niet langer hout

uit Kalevalski in te voeren. Meer dan 100.000 sympathisanten reageren op de oproep. Het gewicht van de consumenten, samen met de acties van Greenpeace op het terrein, blijken doorslaggevend en de twee bedrijven beslissen om een moratorium in te stellen op houtkap in de regio. Het is het eerste moratorium dat Greenpeace afdwingt in de wouden die door de industrie bedreigd worden!

Van moratorium tot nationaal park

Omdat het gebied nog geen officiële bescherming geniet, blijven Greenpeace en andere organisaties hun rol van waakhond vervullen en verhinderen ze dat nieuwe kapconcessies toegekend worden. Het is wachten tot 2002 voor de overheid van Karelië het voorstel van Greenpeace goedkeurt om een nationaal park te vormen in Kalevalski. Een idee dat overigens al sinds jaar en dag gesteund

KALEVALSKI, EEN SCHAT AAN BIODIVERSITEIT

Het nationaal park van Kalevalski strekt zich uit over 74.400 hectare, vergelijkbaar met een derde van Het Groothertogdom Luxemburg. 75% van de oppervlakte is bedekt met bossen, terwijl rivieren, meren en moerassen de overige 25% voor hun rekening nemen. Het park zal een sleutelrol spelen in de bescherming van de diversiteit aan dier- en plantensoorten die elders in Noord-Europa steeds minder ruimte krijgen. In de wouden leven ondermeer bruine beren, wolven en lynxen. Kalevalski is het derde grootste woud in Karelië dat het statuut van nationaal park krijgt. Kettingzagen zijn er voortaan verboden!

wordt door de plaatselijke bevolking, die de oerbossen in de regio wil beschermen en nieuwe jobs wil creëren in het ecotoerisme. Het is nog vier jaar wachten voor de federale regering in november 2006 groen licht geeft.

Caroline Veter

Ontmoeting met Paul Johnston, Greenpeace-wetenschapper

Eind 2006 stelde het Britse Milieuagentschap een lijst op van de honderd grootste milieubeschermers ooit. Grote verrassing : Paul Johnston, de directeur van de wetenschappelijke afdeling van Greenpeace, verschijnt op de 40e plaats ! Hoog tijd om met Paul te praten over zijn werk voor Greenpeace.

Greenpeace Magazine (GPM) : had u die nominatie verwacht?

Ik ben erg verrast, maar tegelijkertijd erg blij! Ik was zelfs niet op de hoogte van het initiatief,

maar ik denk dat het een goede steun in de rug is voor het wetenschappelijke werk van Greenpeace. Nog te weinig mensen beseffen dat Greenpeace al haar campagnes stoelt op solide wetenschappelijke argumenten.

GPM : Waaraan hebt u de prijs te danken?

Ik ben ervan overtuigd dat het niet aan een specifieke campagne te danken is, maar eerder aan het wetenschappelijke werk dat Greenpeace op lange termijn gedaan heeft, sinds meer dan 20 jaar.

GPM : Hoe ziet een doorsnee dag eruit voor een Greenpeace-onderzoeker?

Goh, elke dag is anders! We verzorgen wetenschappelijke ondersteuning voor Greenpeace-bureaus overal ter wereld. Ons onderzoeksveld beslaat erg uiteenlopende thema's, van zeevervuiling tot het voorzorgsprincipe. We schrijven wetenschappelijke artikels, leveren info en advies over verschillende problematieken en vertegenwoordigen Greenpeace op grote internationale conferenties.

GPM : Wordt het werk van Greenpeace erkend door de internationale wetenschappelijke gemeenschap?

Ja, we werken immers vaak nauw samen met andere wetenschappers. Natuurlijk delen de wetenschappers niet altijd onze mening. Neem nu bijvoorbeeld wat

gebeurd is met het voorzorgsprincipe. Dat voorziet de eliminatie van die stoffen waarvoor er voldoende reden is te geloven dat ze schadelijke gevolgen uitlokken, zelfs als daarvoor geen wetenschappelijk bewijs is. Wij zijn voorstander van dat principe, maar andere wetenschappers menen dat het een drempel vormt voor de wetenschappelijke vooruitgang. Of neem bijvoorbeeld de zeereservaten: wij zijn voorstander van het concept, dat uiteindelijk een betere bescherming garandeert van de oceanen en het leven dat ze herbergen. Een groot deel van de wetenschappers deelt die mening, maar anderen zijn sceptisch.

GPM : Wat denkt u van de nieuwe REACH-wetgeving⁽¹⁾?

Het is duidelijk een grote stap voorwaarts ten opzichte van de huidige situ-

atie. Maar de wetgeving had nog heel wat progressiever kunnen zijn...

GPM: Is de link tussen de achteruitgang van het milieu en de problemen met de gezondheid voldoende gekend?

Alles hangt af van wat u verstaat onder 'gezondheid' ! De link tussen overbevissing en de verminderde gezondheid van oceanen is bijvoorbeeld duidelijk aangetoond. Zelfs de Verenigde Naties hebben erkend dat er een verbod moet komen op boomkorvisserij, een erg vernietigende vismethode. Maar in samenhang met de menselijke gezondheid wordt de situatie erg complex. We weten pertinent zeker dat sommige chemische stoffen kanker-verwekkend zijn. Maar het is zeer moeilijk om te preciseren hoeveel mensen lijden aan een kanker door blootstelling aan de stof. Daarvoor zouden analyses moeten gebeuren op erg grote schaal. Die onzekerheid is echter voor ons juist een argument voor onze positie: laten we het voorzorgsprincipe aannemen en die stoffen vermijden!

Caroline Veter

⁽¹⁾ Voor meer informatie over REACH: lees het rapport achteraan dit magazine.

Een wetenschapper van Greenpeace analyseert een reeks computers. Hij zal gevaarlijke chemische stoffen terugvinden bij vijf bekende merken.

Niet-GGO-rijst in de lift !

Het regent goede berichten voor de GGO-campagne, de campagne voor een gezonde voeding die geproduceerd is in duurzame omstandigheden. We boekten vooruitgang op verschillende continenten. Mooie overwinningen voor de talrijke consumenten die betrouwbare voedingswaren verwachten van de producenten.

In december barstte het schandaal rond de genetisch gewijzigde rijst los in Europa : GGO-rijst die verboden was voor menselijke consumptie, was illegaal in onze landen ingevoerd vanuit de Verenigde Staten en China. Die informatie zorgde voor echt anti-GGO verzet, van Greenpeace maar ook van bepaalde industrieën ! Zo besliste rijstgigant Ebro Puleva om niet langer Amerikaanse rijst in te voeren in Europa. Geen kleine stap voor een bedrijf dat 30% van de Europese rijstmarkt controleert !

De oorzaak van de rijstbesmetting in de Verenigde Staten is een genetisch gewijzigde rijstsoort van Bayer die illegaal aangeplant was voor experimentele doeleinden. Officieel waren de tests vijf jaar geleden al stopgezet. Toch besmette de GGO-rijst traditionele rijstvelden om uiteindelijk gedetecteerd te worden in de voedselketen. Die onvergeeflijke slordigheid van de multinational komt de voedingssector duur te staan : GGO-producten moeten uit de rekken gehaald

worden, invoer wordt verboden, contracten worden geannuleerd...

Zonder nog de Amerikaanse boeren te vergeten die ook slachtoffer worden van de onvoorzichtigheid van Bayer. Met name de boeren die ontdekten dat hun velden besmet waren met de Bayer-rijst.

Thaïland en Vietnam kiezen voor niet-GGO

De rijstproducenten in Thaïland en Vietnam hebben in november aangekondigd om enkel niet-GGO rijst te produceren. Belangrijk nieuws, want het gaat om de twee grootste rijstexportlanden ter wereld, die samen meer dan de helft van de wereldproductie voor hun rekening nemen! Hopelijk oefent die beslissing druk uit op de andere rijstproducerende landen, zoals de Verenigde Staten en China, opdat ze ook resoluut voor niet-GGO rijst kiezen.

De rijstproducenten uit India, de derde grootste rijstexporteur ter wereld, hebben alvast al aan de Indische overheid

RUSSISCHE SOJA-IMPORTEURS VERBANNEN GGO'S

Drie weken campagnevoeren door Greenpeace tegen de import van genetisch gewijzigde producten in Rusland werpen eindelijk vruchten af : twee grote Russische importeurs hebben gekozen voor niet-GGO's. Sodruzhestvo, de grootste soja-importeur, die 70% van de soja controleert via de voedingsindustrie voor menselijke en dierlijke voeding, heeft zich geëngageerd om haar nieuwe fabriek die momenteel in Kaliningrad gebouwd wordt, uit te roepen tot 'GGO-vrije zone'. Een ander bedrijf, Rybflotprom, dat 7 % van de dierenvoederindustrie controleert, besliste daarop om voortaan alle producten niet-GGO te maken. De twee bedrijven willen binnenkort conventionele soja importeren uit Brazilië, in plaats van GGO-soja uit Argentinië en de Verenigde Staten. Greenpeace zal er natuurlijk op toezien dat die soja niet afkomstig is uit zones die recent ontbost zijn ten voordele van grote plantages !

gevraagd om geen GGO-veldproeven toe te laten.

Geert Fremout

⁽¹⁾ Zie Greenpeace Magazine, nr. 72

Rijstvelden in Vietnam. Het land besliste samen met Thaïland om alle GGO-rijst te weren.

Nieuwe kans voor de oerbossen van de Democratische Republiek Congo?

Philippe Cornélis is verantwoordelijk voor het dossier 'Afrikaanse bossen' bij Greenpeace. Hij heeft er enkele missies op het terrein opzitten in de Democratische Republiek Congo (DRC). Dankzij die missies en vele uren onderzoekswerk, kan hij een beeld vormen van de bedreigingen waaraan de bossen blootstaan, maar ook van de opportuniteiten die het land heeft wat betreft de bescherming van het natuurlijke patrimonium. Een interview.

Greenpeace Magazine (GPM) : hoe is het met de bossen in DRC gesteld?

Het Congobekken herbergt het tweede grootste tropische woud ter wereld na het Amazonegebied. De helft van de intacte bosgebieden van het Congobekken liggen in DRC. Die bossen zijn van levensbelang, zowel voor de inwoners (tweede van de Congolese bevolking is gedeeltelijk afhankelijk van de bossen voor voedsel, geneesmiddelen...) als voor het klimaat of voor biodiversiteit.

GPM: maar ze worden bedreigd?

Ja, de burgeroorlogen en de algemene toestand van onveiligheid en gebrek aan infrastructuur hebben een ontmoedigend effect gehad op de bosexploitatie. Maar sinds enkele jaren is er hoop dat het land er bovenop komt, en dat wakker de interesse van de exploitanten aan. In 2005 en 2006 hebben we het terrein verschillende keren bezocht om de ernst van de situatie in detail te documenteren, zowel op menselijk vlak als op het vlak van milieu.

GPM: waarom heeft Greenpeace beslist er een prioriteit van te maken?

Het belang van die bossen voor de Congolese bevolking en hun waarde voor het milieu zijn evidente motieven. Maar we hebben ook beslist om er zoveel energie in te investeren omdat de houtsector er op dit moment een belangrijke transformatie doormaakt. Er zijn al belangrijke stappen gedaan,

zoals het instellen van een moratorium – een tijdelijke stop – op de toekenning van nieuwe houtkapvergunningen. Ook wil men alle houtkapvergunningen die in strijd zijn met het moratorium annuleren. De publicatie van een nieuwe bosbouwcode in 2002, ook al is die verre van perfect, vormt een legale basis voor de sector. Jammer genoeg blijft alles nog erg theoretisch. Het moratorium wordt op grote schaal geschonden en het saneringsproces heeft grote lacunes, maar de toekomst van 20 miljoen hectaren staat op het spel!

GPM: hoe kan de Belgische regering een rol spelen in de bescherming van de Congolese bossen?

Op korte termijn moeten we het moratorium consolideren en de sector drastisch saneren. Een nationaal zoneringsplan is onontbeerlijk. Zo kan de bevolking haar rechten doen gelden en kan het milieu coherent beschermd worden. Transparantie, effectieve controlemiddelen voor de lokale administratie... Er moet heel wat veranderen!

Greenpeace hoopt dat de nieuwe Congolese regering een verantwoorde en moedige bospolitiek zal voeren, maar die zal heel wat steun nodig hebben. Congo heeft nu de mogelijkheid om niet dezelfde fouten te maken als bijvoorbeeld Kameroen. De Wereldbank speelt daarin een cruciale rol, en landen zoals België moeten er hun invloed doen gelden. Ook de nationale samenwerkingsakkoorden zijn belangrijk. In elk geval is een reflectie nodig over de positie die industriële houtexploitatie inneemt in oerbossen. De ervaring leert ons dat er grenzen zijn aan die aanpak in het Congobekken en we moeten er dringend lessen uit trekken.

Caroline Veter

Kernuitstap of niet ?

Sommige politici hebben het moeilijk met het afscheid van kernenergie

Over enkele maanden trekken we naar het stembokje om de politici te kiezen die ons de volgende vier jaar zullen besturen. Er staat heel wat op het spel, zoals de energietoekomst van ons land. De kernuitstap is bij wet vastgelegd, maar sommigen willen het dossier heropenen. Een nieuwe studie die concludeert dat kernenergie haar plaats heeft in de energievoorziening van dit land, zet het vuur aan de lont. Maar wat schuilt er precies achter die studie ?

Eind 2005 richtte onze federale Energie-minister Marc Verwilghen de 'Commissie 2030' op, die de Belgische energiepolitiek op lange termijn moest onderzoeken. De

conclusies van het voorlopige rapport⁽¹⁾ zijn verbijsterend: de leden van de commissie hechten een overdreven belang aan kernenergie. Ze vinden dat de kern-

uitstap opnieuw bekeken moet worden en vragen zelfs om de bouw van een nieuwe, achtste reactor!

Greenpeace en andere organisaties namen het rapport onder de loep en vonden een reeks fouten: de kosten van kernenergie worden kunstmatig laag gehouden, terwijl het potentieel aan hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie onderschat wordt. Het is dan natuurlijk niet verwonderlijk dat de commissie besluit dat België niet zonder kernenergie kan. Zeker niet als blijkt dat de leden al sinds jaar en dag banden hebben met de nucleaire industrie (zie kader).

De kosten van kernenergie onderschat

In de studie wordt de levensduur van de reactoren opgetrokken tot... 60 jaar. En dat terwijl de Belgische kernreactoren ontworpen zijn voor een voorziene levensduur van 30 jaar. Voor de reactoren van Tihange 2 en 3 en Doel 3 en 4 geldt zelfs de hypothese dat er geen enkele investering nodig is voor die verlenging. Een zeer zorgwekkende hypothese van uit veiligheidsoogpunt...

Wist u dat er wereldwijd al 110 reactoren gesloten zijn en dat de gemiddelde leeftijd op het moment van sluiting 20 jaar is? Dat geeft stof tot nadenken...

Door te besluiten om de levensduur van de centrales te verlengen, stelt de Commissie natuurlijk ook een van de voornaamste kosten van kernenergie uit tot na 2030 (de horizon van de studie): de ontmanteling van de reactoren. Maar dat is niet alles: de Commissie voorziet de bouw van een nieuwe reactor en bere-

DE GEZICHTEN VAN DE COMMISSIE 2030

De samenstelling van de Commissie 2030, die Minister Verwilghen moest voorzien van aanbevelingen, deed heel wat wenkbrauwen fronsen.

De voorzitter en ondervoorzitter staan bekend als notoire voorvechters van de nucleaire industrie, en de objectiviteit van hun analyse kan met recht in twijfel getrokken worden.

Wie zijn ze? De voorzitter is William D'haeseleer. Het is directeur van het Energie-Instituut van de K.U.Leuven, dat werkingsmiddelen ontvangt van... Electrabel en Tractebel! Hij deed vroeger al markante uitspraken over de kernuitstap:

"Over 30 jaar betaalt de volgende generatie de prijs van deze domme beslissing"

De Morgen, 7 maart 2002

"De nucleaire piste moet opengehouden worden. Dat was ook het standpunt van de Ampère-commissie"

De Standaard, 28 februari 2002

De ondervoorzitter, Pierre Klees, begon dan weer zijn carrière als nucleair ingenieur bij het Franse bedrijf ACEC. Zijn ervaring met energie is louter beperkt tot de nucleaire sector. Ook hij deed opvallende uitspraken, waaronder deze in een artikel voor de Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux-arts de Belgique, in september 2004 :

"Dat we een beroep moeten doen op kernenergie om enerzijds het energietekort aan te vullen dat binnenkort door het tekort aan aardolie en gas gecreëerd wordt, en anderzijds om de Kyoto-verplichtingen na te komen Kyoto die we in 1997 aanvaardden, is geen keuze, maar een verplichting."

"Het is opmerkelijk dat de meest alarmerende persartikelen over de nakende klimaatverandering de ergste rampen aankondigen, zonder de enige remedie te vermelden: kernenergie. Is dat uit schrik om niet politiek correct te zijn?"
(vertaling door GPM)

kent de kost ervan op 3 miljard euro. Een schatting die op zijn minst optimistisch genoemd kan worden, vermits momenteel in Finland (het enige land in West-Europa dat nog investeert in een nieuwe kerncentrale) een gelijkaardig project ontwikkeld wordt, waarvan het prijskaartje tot 5,2 miljard dreigt op te lopen.

Het potentieel van hernieuwbare energie onderschat

De commissie suggereert wel om meer windmolens in zee te bouwen. Maar ook hier geen reden tot juichen: ze schat maximale potentieel van off-shore windenergie op 3.800 MW. De studie van de commissie zwakt dus windenergie als alternatief af en zet vooral in op fotovoltaïsche zonne-energie. Maar zonne-energie zal naar schatting pas rendabel zijn na 2030. Bijgevolg lijkt hernieuwbare energie in de studie duurder dan ze in werkelijkheid zou moeten zijn.

De mogelijkheden aan hernieuwbare energie worden niet alleen onderschat, ze worden ook kunstmatig duur gehouden.

den. En de kosten van kernenergie worden dan weer geschat op een fractie van de totale factuur. Het is dus niet verwonderlijk dat kernenergie als de betere optie uit de bus komt, hoewel er voldoende studies zijn die in het nadeel van kernenergie pleiten. Die studies tonen aan dat de energietoekomst van ons land gegarandeerd kan worden en onze uitstoot van broeikasgassen gelimiteerd kan worden zonder de hulp van kernenergie⁽¹⁾. Daarvoor moeten we resoluut inzetten op een duurzame energietoekomst, die gericht is op hernieuwbare energieën en energie-efficiëntie.

Voor Greenpeace is de keuze voor de uitstap uit kernenergie geen technische kwestie, maar een puur politiek vraagstuk. We hopen dat de politici die ons de komende vier jaar vertegenwoordigen kernenergie de rug zullen toekeren.

Karen Janssens

⁽¹⁾ zie www.ce2030.be

⁽²⁾ *Energy Revolution: a sustainable pathway to a clean energy revolution for Belgium*, juni 2006.

Wanneer zal Marc Verwilghen België naar een groene toekomst loodsen?

Nucleaire energie verdient een plaats in de Belgische energietoekomst? Greenpeace verzet zich tegen die conclusie! Misschien moet onze minister van Energie maar eens, in plaats van de zoveelste studie te bestellen, beslissen om de handen uit de mouwen te steken en een echte energiepolitiek uit te werken. Een politiek die energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen niet stiefmoederlijk behandelt.

Dat is precies de boodschap die de Greenpeace-actievoerders begin december wilden brengen aan het kabinet van Marc Verwilghen. Ze installeerden voor de deur een grote schakelaar waarmee de minister symbolisch de omschakeling kon maken van vervuilende naar schone energie. Maar de minister weigerde...

Eerder op de dag hadden actievoerders al letterlijk de nucleaire centrales van Doel en Tihange, en alle zeven steenkoolcentrales als 'vervallen' bestempeld.

De actievoerders wilden de minister duidelijk maken dat het tijd is om definitief de vervuilende energiebronnen de rug toe te keren. Een studie in opdracht van Greenpeace⁽¹⁾ toont dat België kan afzien van kernenergie en toch de CO₂-uitstoot drastisch kan verminderen. Hoe? Door resoluut te investeren in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie.

België achteraan het peloton

Maar daarvoor moet nog heel wat gebeuren: amper 2% van onze elektriciteit is afkomstig van hernieuwbare energiebronnen. België is dus nog heel ver verwijderd van de oorspronkelijke doelstelling om tegen 2010 6% schone energie te produceren, en we hinken achter op de andere Europese landen.

Met de energie-efficiëntie is het zo mogelijk nog erger gesteld. Uit een rapport van het WWF⁽²⁾ blijkt dat België van de 20e naar de 13e plaats gestegen is in de lijst van de meest energieverblindende landen. Die sprong is in de eerste plaats een gevolg van onze elektriciteitsconsumptie... Zullen onze ministers ooit de moed hebben om zich bij de progressieve landen te voegen?

Karen Janssens

16 FEBRUARI 2007, DE GEBOORTE VAN DE KLIMAATCOALITIE

Meer dan vijftig Belgische organisaties, waaronder milieuverenigingen, Noord-Zuid-, jeugd- en vrouwenorganisaties en vakbonden, hebben beslist de violen gelijk te stemmen en samen de Klimaatcoalitie op te richten. Die zag het licht op 16 februari, precies twee jaar nadat het Kyoto-protocol van kracht werd. De coalitie wil een enorme sensibilisatiecampagne lanceren voor het grote publiek, om iedereen aan te zetten om zijn of haar energieconsumptie te verminderen.

In de eerste plaats zullen de organisaties zich richten tot hun eigen leden (2 miljoen burgers in totaal) om ze nog beter te informeren over de klimaatproblematiek en om ze aan te zetten tot actie.

Tegelijkertijd zullen de organisaties zelf ook maatregelen nemen om hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Oxfam wil bijvoorbeeld de uitstoot met 50% verminderen tegen 2010. Ook Greenpeace zal stappen ondernemen om haar energieconsumptie nog te verminderen.

De klap op de vuurpijl komt er in 2008 met de lancering van de Coalitie op grote schaal in België. De strijd tegen de klimaatverandering begint HIER!

Aarzel niet om al een kijkje te nemen op de site: www.klimaatcoalitie.be/

⁽¹⁾ Energy Revolution: a sustainable pathway to a clean energy revolution for Belgium, juni 2006.

⁽²⁾ Living Planet Report 2006, WWF, 2006.

Op zoek naar een nieuwe plankenvloer?

U heeft beslist dat het tijd is om uw huis te renoveren? U wilt een nieuwe trap installeren, een terras in hout bouwen of een nieuwe plankenvloer plaatsen?

Het hout dat gebruikt wordt binnen en buiten de woning staat nog te vaak synoniem voor vernietiging of degradatie van bosgebieden. Met de achteruitgang van de bosgebieden in het Amazonegebied, in Afrika en in Canada, verdwijnen ook de planten- en diersoorten in die bossen. En laten we de autochtone bevolking niet vergeten, die hun eeuwenoude bossen zien aangetast worden om te voldoen aan onze vraag naar houtproducten.

Maar het hoeft niet zo te gaan: u kunt perfect kiezen voor hout zonder schade toe te brengen aan belangrijke bosgebieden. Kies daarom altijd voor houtproducten met het FSC-label. Dat label garandeert dat het hout afkomstig is uit bossen die op een duurzame, verantwoorde, wettelijke en verantwoordelijke manier beheerd worden.

Talrijke houtsoorten, zowel voor binnen als buiten, zijn intussen beschikbaar met het FSC-label. Voor uw trap kunt u bijvoorbeeld kiezen voor Europese beuk of eik met FSC-label. Europese eik leent zich ook perfect voor uw ramen en deuren. Wilt u meer informatie over leveranciers van FSC-hout? Neem een kijkje op de site van WWF: <http://fsc.wwf.be>

Succes met de zoektocht... en met de verbouwing!

GREENPEACE EN U

Resultaten van onze 'Soja'-postkaartenactie

In het laatste Greenpeace Magazine vroegen we u om postkaarten te sturen naar de veevoeder- en melksector, naar de grootdistributie en naar de landbouworganisaties. Ze maken deel uit van een platform voor de 'duurzaamheid'. De postkaartactie moest ze aanzetten

om hun goede voornemens ook in concrete acties te vertalen en een antwoord te bieden op de problematiek van de industriële sojacultuur in het Amazonegebied en Zuid-Amerika.

Een problematiek die u na aan het hart ligt, want u stuurde met z'n allen meer dan 10.000 postkaarten naar de organisaties die in België een oplossing kunnen bieden voor het probleem. Bedankt daarvoor! Dankzij uw postkaarten zijn Greenpeace en andere NGO's uitgenodigd door de leden van het platform om samen te discussiëren over hun ontwikkelingsplannen. Greenpeace heeft in elk geval al positief geantwoord op die uitnodiging. We houden u op de hoogte!

Zoals u weet is de sojacultuur sterk aan het uitbreiden in Zuid-Amerika. Die soja wordt massaal uitgevoerd naar onze landen, waar het in de eerste plaats gebruikt wordt om ons vee te voederen. De sojacultuur brengt veel schade toe aan het milieu. Jaar na jaar wint ze terrein op het Amazonewoud. Ook de lokale gemeenschappen, die op kleine schaal landbouw uitoefenen, betalen een hoge prijs door de komst van de multinationals die gericht zijn op export.

'We feed the world', een aanrader!

'We feed the world' komt bij ons vanaf 14 maart in de zalen. De film van Erwin Wagenhoffer toont aan de hand van voorbeelden enkele excessen van de mondiale industriële landbouw. Ook de soja-problematiek in Brazilië komt aan bod, waartegen Greenpeace al sinds vorig jaar actie voert (zie hiernaast). En wist u bijvoorbeeld dat 80% van de graanconsumptie in Zwitserland afkomstig is uit India, waar de plaatselijke bevolking ondervoed is? Als het thema u interesseert, is deze film niet te missen!

10 jaar Direct Dialogue, een ideaal moment om mee te doen ?

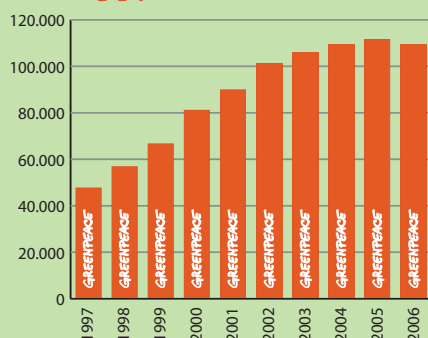
In 1997 lanceerde Greenpeace het eerste Direct Dialogue-project. We telden op dat moment 47.000 sympathisanten. Nu, tien jaar later, wordt Greenpeace gesteund door ongeveer 110.000 sympathisanten. Een mooie vooruitgang, die er niet zomaar gekomen is !

Bertrand en Nadine, de twee coördinatoren van het Direct Dialogue programma.

Greenpeace is volledig onafhankelijk van de politieke of industriële wereld en steunt volledig op giften van haar sympathisanten om campagne te voeren. En bovendien: hoe meer sympathisanten Greenpeace telt, hoe luider onze boodschap klinkt!

ONZE SYMPATHISANTEN VAN 1997 TOT NU

Daarom startte Greenpeace in 1997 het Direct Dialogue-programma, met als doel de sympathisantenbasis te verbreden. Eerst werd een test gehouden in Wallonië. Met succes, want de test leverde meteen 2.000 nieuwe sympathisanten op! In 1998 lanceerde Greenpeace het project dan op grote schaal in het Franstalige gedeelte van het land, en een jaar later in Vlaanderen. Intussen werven de Direct Dialogue teams ongeveer 10.000 nieuwe sympathisanten per jaar.

De sleutel tot het succes: de interactie met het Greenpeace-kantoor...

Het Direct Dialogue-programma wordt volledig intern georganiseerd en dat biedt een aantal voordelen: de wervers staan in direct contact met de medewerkers van Greenpeace en vormen een integraal deel van de organisatie.

Voor ze de straat op gaan, krijgen ze informatie over de campagnes en de werking van Greenpeace. Ze blijven het kantoor twee à drie maal per maand bezoeken voor de laatste update over de campagnes. Hoe meer ze leren over het werk van Greenpeace, hoe beter ze de mensen op straat kunnen inlichten. Het zijn echt de ambassadeurs van Greenpeace!

... en een stevige dosis dynamisme!

Elk jaar werken ongeveer 90 wervers voor Direct Dialogue. Ze worden aangeworven voor een periode van één maand of meer en werken in groepen van maximum vijf personen. Die samenwerking smeedt vaak een stevige band en soms echte vriendschappen. Over het algemeen zijn de wervers dynamische persoonlijkheden die hun overtuiging en engagement koppelen aan een echt communicatietalent.

WAT HEB JE NODIG VOOR DEZE JOB?

- Veel enthousiasme en een grote glimlach!
- Overtuigingskracht
- Bereid zijn om bij te leren en in groep te werken

WAT BIEDT GREENPEACE?

- De mogelijkheid om echt iets bij te dragen aan verandering
- Een job boordevol ontmoetingen met toffe collega's die dezelfde waarden delen als jij!
- Een motiverend en verrijkend werk-kader
- Een mooie kans om de werking van Greenpeace van dichtbij te leren kennen en om ervaring op te doen.

Huis aan huis, een nieuwe manier om voor Greenpeace te werken

In 2007 besliste Greenpeace om het Direct Dialogue-project uit te breiden met een huis aan huis programma. Het doel: de mensen thuis opzoeken om hun steun voor Greenpeace te vragen. Het is een job die ideaal is om bijvoorbeeld studies en werk te combineren. Ben je geïnteresseerd? Aarzel niet: we wachten op je kandidatuur (zie volgende pagina) !

Nadine Van Vlimmeren

Direct Dialogue: ontmoeting met Sarah

Sarah deed mee met het Direct Dialogue-programma in 2006. Op het dagelijkse menu : interessante ontmoetingen in de straat, teamspirit en een boeiende (maar veeleisende) job. We spraken met Sarah af om wat meer te weten over Direct Dialogue. En om diegenen die nog twijfelen om zelf mee te doen, een duwtje in de rug te geven...

Je hebt nu twee maanden 'op het terrein' gewerkt. Hoe verloopt zo'n dag?

We gaan zoals iedereen eerst naar onze werkplek. Dat kan een winkelstraat zijn, een markt, een evenement... Daar spreken we de mensen aan en vragen we ze om Greenpeace te steunen. De eerste ontmoetingen van de dag zijn het moeilijkste. Maar dat gaat al snel over en dan zijn we klaar voor een stevige werkdag.

Hoe probeer je de mensen te overtuigen?

We vertellen hen dat ze als Greenpeace-sympathisant hun stem kunnen verlenen aan een zaak die echt de moeite waard is. De bescherming van het milieu belangt iedereen aan! Hoe meer sympathisanten Greenpeace telt, hoe groter de kans dat onze boodschap ook gehoord wordt.

Hoe reageren de mensen?

Greenpeace wordt meestal goed onthaald en geapprecieerd. Sommige mensen die stoppen om naar ons te luisteren, zijn zich al bewust van de milieuproble-

men. Het is niet moeilijk hen te overtuigen om Greenpeace te steunen. Andere mensen twijfelen nog. Voor ze beslissen, vragen ze ons naar informatie over acties waar ze over gehoord hebben, over de campagnes van Greenpeace...

Jullie worden dus verondersteld om de campagnes van Greenpeace te kennen?

Ja, voor we de straat op trekken, is er een vormingsavond en een opleidingsdag. We krijgen een dossier met de meest voorkomende vragen en antwoorden, we leren hoe we contact moeten leggen met de mensen, we spelen een rollenspel... We krijgen ook frequent kopieën van persartikels over de acties en we ontmoeten de campagneverantwoordelijken van Greenpeace.

Is het een veeleisende job?

Ja, maar tegelijk ook zeer dankbaar: je werkt een maand intensief samen in je team, dat uit twee à vijf personen bestaat. Dat is belangrijk: je geeft elkaar energie en wisselt ervaringen en indrukken uit. En niet te vergeten: het doel! Je werkt

SPREEKT DE ERVARING JOU AAN?

We zoeken wervers voor het Direct Dialogue seizoen 2007 en voor ons -huis aan huis programma (zie de vorige pagina). Ben je klaar om mee te doen?

Dan kun je:

- Je CV en motivatiebrief sturen naar Greenpeace (t.a.v. Nadine Van Vlimmeren)
- Het online formulier invullen op www.greenpeace.be
- Het formulier invullen dat je in de enveloppe bij dit magazine vindt

Doe het vandaag nog, we wachten ongeduldig op je antwoord!

voor Greenpeace, een gevoel dat je met je hele team deelt. En ten slotte worden we goed begeleid door de verantwoordelijken van het Direct Dialogue-programma. Ze steunen ons, komen ons bezoeken op het terrein en werven mee.

Werken jullie altijd in dezelfde stad?

Nee, ik heb gewerkt in Gent, Antwerpen, Mechelen... zo leer je het hele land kennen!

Wat zou je zeggen tegen mensen die nog twijfelen om werver te worden?

Doe mee! Je haalt heel wat voldoening uit deze job. Maar je moet ook weten dat je je helemaal moet geven om goede resultaten te halen.

Voorlichter bij Greenpeace België, iets voor u?

Voorlichters zijn vrijwilligers die een belangrijke rol spelen bij het bekend maken van de doelstellingen en campagnes van Greenpeace. Zij geven voordrachten in scholen en bij verenigingen. Maar dat is niet alles. Voorlichters zetten ook informatiestands op tijdens activiteiten van verenigingen, en geven de toeschouwers ook tekst en uitleg bij een actie of een evenement.

Informatie over de campagnes en over Greenpeace in het algemeen krijgt u als voorlichter op vele manieren: via regelmatige vergaderingen, op trainingsdagen en via regelmatige infopakketten en persoverzichten.

Kriebelt het al? Vul dan snel de antwoordstrook in en stuur ze naar Elke De Laet, Greenpeace, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, tel 02 274 02 00, fax 02 274 02 30, info@be.greenpeace.org. U ontvangt dan een brief met een kleine vragenlijst. Als u deze terugstuurt en u voldoet aan de voorwaarden, dan contacteren wij u voor een gesprek.

A N T W O O R D C O U P O N

Ja, ik wil voorlichter worden bij Greenpeace België:

Voornaam: _____ Naam: _____

Straat: _____

Nr: _____ Bus: _____ Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Geboortedatum: _____

Opsturen naar: Greenpeace, t.a.v. Elke De Laet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel

Een tentoonstelling ten voordele van Greenpeace

Al van kindsbeen af is Marguerite de Limburg Stirum gepassioneerd door schilderen. Meteen na haar schooltijd wijdt ze zich volledig aan haar passie. Ze studeert aan de Academie van Brussel en wordt kopiïste in het Prado-museum in

Madrid. Vervolgens woont ze drie jaar in New York, waar een ontmoeting met schilder Max Ernst haar bestaan helemaal overhoop haalt. Ze begint te werken aan een reeks schilderijen met zeer uiteenlopende thema's.

Op een dag wordt ze zo sterk geïnspireerd door de schoonheid van bomen dat ze beslist om haar werk te wijden aan het schilderen van bomen en er een tentoonstelling rond te organiseren...

Ze beslist om haar werk af te staan en de opbrengst van de tentoonstelling aan de Greenpeace-campagne 'Het Groene Hart van Afrika' te schenken. Die heeft tot doel om de laatste oerbossen in het Congobekken te redden. We danken haar nu al van harte voor die geste, want de bossen kunnen alle steun gebruiken.

Wilt u de tentoonstelling bezoeken?

De werken worden van 8 tot en met 21 april tentoongesteld in galerij Berko (Kustlaan 163, 8300 Knokke). De galerij is geopend van : 10.30 tot 13.00 en van 14.00 tot 18.30. Een aanrader!

Greenpeace steunen via een legaat of schenking

Waarom zou ik een testament opstellen? Hoe stel ik een testament op? Hoeveel bedragen de successie- of schenkingsrechten? Hoe kan ik Greenpeace steunen door middel van een legaat of schenking?

Heel wat mensen stellen zich deze vragen wanneer ze een testament willen opstellen of een schenking willen doen. In onze brochure **Testamenten en schenkingen** vindt u de antwoorden.

Het eerste deel van de brochure handelt over testamenten en schenkingen in het algemeen. We vestigen bijvoorbeeld uw aandacht op het bestaan van het duolegaat, een interessante formule die u een aanzienlijke belastingbesparing kan opleveren. In het tweede deel van de brochure gaan we dieper in op onze werking en onze milieubeschermingscampagnes.

Kortom, een brochure die zeker de moeite loont om eens door te nemen. U kunt ze vrijblijvend aanvragen door ons de antwoordstrook ingevuld terug te sturen, of contacteer Raf Drijvers: raf.drijvers@be.greenpeace.org, tel. 02 274 02 33.

A N T W O O R D S T R O O K

Ja, ik wil graag de brochure **Testamenten en schenkingen** ontvangen.

Naam: _____

Voornaam: _____

Straat: _____ Nr: _____ Bus: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____

Telefoon: _____ Geboortedatum: _____

Stuur dit formulier naar: Greenpeace, t.a.v. Raf Drijvers, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel

GREENPEACE

DOSSIER

Lente 2007 • Maart - april - mei

NAAR EEN TOEKOMST ZONDER GIF?

Shampoo, speelgoed, gsm's, parfum, computers... in al die dagdagelijkse consumptiegoederen zitten chemische stoffen die gevaarlijk kunnen zijn voor onze gezondheid. Tot nu toe ontsnapten die stoffen aan vrijwel elke controle omdat de wetgeving vol gaten en lacunes zat. Daar wilde de Europese Unie iets aan doen met een nieuwe wetgeving op chemische stoffen onder de naam REACH. De wetgeving in haar huidige vorm lost zeker niet alle problemen op, maar is toch een enorme stap vooruit. Als we tenminste even waakzaam blijven over de uitvoering en de herzieningen van de wetgeving, als we waren tijdens het totstandkomen ervan. Greenpeace zal ook druk blijven uitoefenen op de bedrijven zodat ze hun verantwoordelijkheid nemen en de consument producten aanbieden die zo veilig mogelijk zijn.

Beantwoordt REACH aan de verwachtingen?

“De REACH-tekst is niet perfect voor de industrie, en ook niet voor de NGO’s. Het gaat dus om een goed compromis”. Met die woorden presenteerde het conservatieve parlementslid Oomen-Ruiten (Nederland) op 1 december 2006 de laatste versie van REACH. Amper twee weken later, op 13 december, keurde een overweldigende meerderheid van de parlementsliden de tekst goed. Er waren in totaal zeven jaren verlopen sinds de beslissing van de Europese Unie om de chemische stoffen op haar grondgebied beter te controleren ⁽¹⁾. Maar wat zullen die 849 pagina’s wetteksten in de praktijk veranderen? We hadden er net na de stemming een gesprek over met Fawaz Al Bitar, de verantwoordelijke voor de campagne ‘Giftige Stoffen’ bij Greenpeace.

⁽¹⁾ Neem een kijkje op <http://reachnl.greenpeace.be> om meer te weten over de geschiedenis van REACH.

Greenpeace Magazine (GPM): Je hebt de stemming zelf van dichtbij kunnen volgen in Straatsburg. Hoe voelde je je na de stemming?

Eigenlijk was ik eerst ontgoocheld, omdat de tekst veel ambitieuzer had kunnen zijn. Maar na die eerste reactie

heb ik nu echt het gevoel dat we voor een nieuw tijdperk staan: de wetgeving is zeker niet perfect, maar het is wel een enorme stap in de goede richting wat betreft de controle op chemische stoffen in Europa. En zoals REACH nu gestemd is, zijn er mogelijkheden om de wetgeving in de toekomst te verbeteren. We kunnen dus hopen dat de wetgeving meer en meer aan onze verwachtingen zal beantwoorden.

GPM: Wat zal er met REACH concreet veranderen?

REACH is gericht op een betere identificatie van gevaarlijke chemische stoffen in onze consumptiegoederen zoals shampoo’s, gsm’s, computers, kleding... Die stoffen moeten voortaan een speciale toestemming krijgen om verhandeld te kunnen worden. Het gaat onder andere om zogenaamde CMR-stoffen (cancerogeen, mutageen, toxisch voor de voortplanting). De producenten of importeurs die bepaalde hoeveelheden chemische stoffen verhandelen (meer dan 1 ton per jaar), zullen die stoffen nu moeten registreren en er de risico’s van moeten evalueren. Die registratie moet bovendien vergezeld zijn van gegevens over de eigenschappen van de stoffen. Het aantal gegevens dat verstrekt moet worden, stijgt bovendien naarmate er grotere hoeveelheden verhandeld worden, of naargelang de potentiële risico’s.

Een tweede nieuwigheid in REACH is wat men de ‘omkering van de bewijslast’ noemt. De overheid moet niet langer kunnen bewijzen dat een stof gevaarlijk is voor ze die van de markt kan halen. Voortaan is het aan de industrie om

Na de stemming in het Parlement deed Greenpeace bonsai-boompjes uit aan de politieke actoren die bij REACH betrokken waren. De bonsai illustreert de zorg die de REACH-wetgeving nodig zal hebben. Met het boompje in de hand bevestigde de Europese Commissaris voor milieu nog eens dat alles gedaan moet worden om REACH te doen uitgroeien tot een volwaardige wetgeving.

SUBSTITUTIE KAN!

Dat bewijst bijvoorbeeld de cosmetica-sector. Verschillende producenten hebben niet gewacht op de REACH-wetgeving, maar hebben zelf de gevaarlijke stoffen verwijderd uit de deodorants, shampoos, crèmes en parfums die ze maken. Dat is bijvoorbeeld het geval bij Ciel d'Azur, Weleda, Centifolia, Logona, Body Shop...

Maar ook in de textielsector wordt steeds 'groener' gedacht. Modeontwerpers zoals Carmen March, Antonia Pernas, Jocomomola, Luxoir en David Delfin hebben gekozen voor substitutie. En gelukkig zijn het niet alleen de haute-couture merken die kledij zonder verschillende toxische stoffen maken. Ook modegiganten zoals H&M, Marks & Spencer en Puma, gevolgd door Mango en Camper willen voortaan 'schone' kledij maken.

Greenpeace heeft verschillende keren de haalbaarheid van het substitutieprincipe aangetoond met 'modeshows voor een niet-giftige toekomst.' Die defilés, in Brussel, Madrid en in de Europese instellingen, hebben aangetoond dat substitutie mogelijk is zonder de commerciële factor uit het oog te verliezen. Wat kan men nog meer wensen? Waarom blijven zoveel bedrijven zich dan verzetten tegen een verandering van hun productiemethoden?

te bewijzen dat de chemische stoffen in haar producten voldoende gecontroleerd zijn, voor ze die op de markt kan brengen.

GPM : en wat met het substitutieprincipe waarover we zoveel gehoord hebben?

Dat is onze grootste ontgoocheling. We hebben altijd gepleit voor een systematische vervanging van de meest gevaarlijke chemische stoffen in onze shampoo's, gsm's, computers en dergelijke door veiligere alternatieven als die tegen een redelijke kost voorhanden waren. Maar in de uiteindelijke REACH-wetgeving zoals die in december 2006 gestemd is, moeten enkel de persistente, bioaccu-

mulerende en toxische stoffen en de zeer persistente en sterk bioaccumulerende stoffen verplicht vervangen worden. Voor de substitutie van de andere gevaarlijke stoffen is er enkel aanmoediging.

GPM : je bent dus maar gedeeltelijk tevreden?

Wel, met de nieuwe REACH-wetgeving is het nog altijd mogelijk dat er stoffen op de markt komen die kankerverwekkend zijn, of schadelijk voor de voortplanting, zelfs als er veiligere alternatieven bestaan. Dat is erg jammer. Waarom zouden we stoffen blijven gebruiken die we ervan verdenken kanker te veroorzaken als er minder schadelijke alternatie-

ven bestaan? Gelukkig hebben sommige vooruitstrevende bedrijven uit eigen initiatief besloten om het substitutieprincipe toe te passen (zie kader).

GPM: Wat mag de consument verwachten?

De consument heeft recht om informatie te eisen van de producent over de aanwezigheid van specifieke gevaarlijke stoffen in een product. Jammer genoeg blijft de hoeveelheid informatie die ter beschikking van het publiek gesteld moet worden erg beperkt. Het was nochtans één van de belangrijkste doelstellingen van REACH om de consument volledig te informeren over alle gevaarlijke stoffen

die terug te vinden zijn in textiel, elektronica of cosmetica. Hoe kan de consument nu een overwogen keuze maken als er zelfs geen enkele etikettering voorzien is?

De consument heeft dus geen andere keuze dan volledig vertrouwen op het systeem, en hopen dat de lacunes geen al te grote consequenties hebben voor zijn of haar gezondheid.

GPM: Waarom volstond de volksgezondheid niet als argument?

Je moet weten dat een wetsvoorstel nog nooit eerder in de geschiedenis van de Europese Unie zo'n gigantische lobby-

campagne uitgelokt heeft. Aanvankelijk ontkende de industrie de realiteit van de chemische vervuiling, hoewel de wetenschappelijke bewijzen zich snel opstapelden. De industrie bleef haar eigen belangen verdedigen ten nadele van de Europese bevolking. Ze startte een immense campagne om de reikwijdte van REACH te verzwakken. Daarbij kreeg ze steeds meer steun van de Europese Commissie en Raad van Ministers. De nieuwe Duitse regering legde daarbij al haar gewicht in de schaal om de Duitse industriegiganten BASF en Bayer te beschermen.

Wij konden in onze strijd vooral rekenen op het Europees Parlement. Dat was

altijd een voorstander geweest van het substitutieprincipe voor de gevaarlijkste chemische stoffen, maar trok zich op het laatste moment terug.

GPM: Hoe is die plotse bocht te verklaren?

Het Europese Parlement en de Raad van Ministers verschilden van mening over verschillende punten, waaronder het substitutieprincipe, en dus moest een compromis gevonden worden. De vergaderingen vonden plaats achter gesloten deuren. De Duitse conservatieve parlementsleden, die sterk staan door hun gewicht in het Parlement, zijn

© MENN/GREENPEACE

Greenpeace liet verschillende bloedstalen afnemen om te bewijzen dat ons organisme besmet is met stoffen die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid.

REACH : DE 'GREENPEACE HANDLEIDING'

Om de REACH-campagne tot een goed einde te brengen, heeft Greenpeace erover gewaakt dat haar eisen op stevige wetenschappelijke argumenten steunen. We hebben bijvoorbeeld nooit geëist dat de een of andere gevaarlijke chemische stof van de ene dag op de andere niet meer gebruikt mag worden ; maar wat we wel eisen, is dat ze vervangen wordt door een minder schadelijk alternatief als dat tegen een redelijke kostprijs voorhanden is.

De sensibilisatiecampagne werd gebaseerd op stalen (van regenwater, huisstof, bloed en zelfs palingen) die telkens onderzocht werden door volledig onafhankelijke laboratoria met wereldfaam.

Greenpeace heeft altijd de handen ineengeslagen met een groot aantal wetenschappers zoals kankerdeskundigen, toxicologen... waardoor de eisen nog scherper gesteld konden worden. Tot slot werkte Greenpeace nauw samen met organisaties die ijveren voor de volksgezondheid en de rechten van de consument, en met vakbonden en vooruitstrevende industrieën die een opportuniteit zien in REACH. Daardoor was het bijvoorbeeld mogelijk om te bewijzen dat het substitutieprincipe absoluut geen utopie is, maar nu al realiteit.

erin geslaagd een compromis door te drukken dat dicht bij de positie van de industrie lag. Dat compromis kreeg de steun van de grootste Europese politieke groepen met uitzondering van de groenen, en kon dus niet meer tegengehouden worden bij de stemming op 13 december. Ik heb het gevoel dat het merendeel van de Europarlementsleden met een zeker fatalisme tegen zijn zin gestemd heeft...

GPM: Stopt Greenpeace de campagne nu REACH gestemd is?

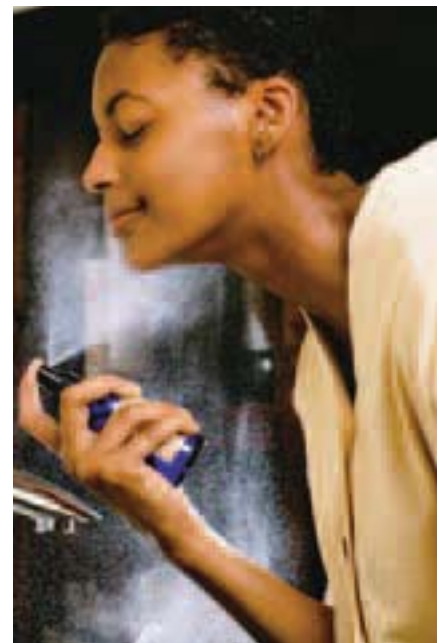
Helemaal niet! De uitvoering van REACH belooft erg moeilijk te worden en het

risico is groot dat de industrie haar lobbycampagne verder zal zetten op het niveau van het nieuwe agentschap in Helsinki dat REACH zal beheren. We zullen die werkzaamheden van zeer nabij volgen en elk misbruik in de interpretatie van de wetgeving aan de kaak stellen. Bovendien zijn gedurende de volgende jaren verschillende herzieningen gepland. We zullen alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat REACH efficiënter wordt en dat de toepassing van het substitutieprincipe uitgebreid wordt naar een groter aantal gevaarlijke chemische stoffen. En we zullen ons rechtstreeks tot de industrie richten om ze verantwoordelijkheid te roepen en ze aan te

zetten verder te gaan dan enkel het wettelijke kader.

GPM: Wat kunnen we leren uit de REACH-campagne?

We hebben gewerkt in een groot platform van NGO's, vakbonden en wetenschappers die allemaal hetzelfde doel voor ogen hadden. Dat was niet altijd evident: het is niet makkelijk om met ieders mening rekening te houden. Maar het was het meer dan waard! Het was wel moeilijk om te zien dat de industrie soms meer resultaat krijgt door een simpel telefoontje naar de juiste sleutelpersoon binnen de Europese instellingen...

Greenpeace op de bres voor een groene PC

REACH is een grote stap in de goede richting, zeker in vergelijking met de chemische wetgeving ervoor, die nauwelijks die naam waardig was. Maar REACH is verre van perfect en er is nog heel wat werk aan de winkel. Eén van de opdrachten: de industrie ter verantwoording roepen en ze aansporen om producten op de markt te brengen die zo schoon mogelijk zijn.

Schonere elektronica

Voorals in de elektronica-sector ijvert Greenpeace voor substitutie. We doen daarvoor beroep op de macht van de consument die 'schone' producten zonder gevaarlijke chemische stoffen verkiest. Daarom lanceerde Greenpeace in augustus

2006, ruim voor REACH gestemd werd, een eerste versie van haar 'verantwoordelijke high-tech' gids⁽¹⁾. Die gids beoordeelt de veertien belangrijkste producenten van gsm's en computers op twee elementen: hun politiek rond het gebruik van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en hun engagement om hun gebruikte producten terug te nemen en te recyclen. Zo kan de consument een geïnformeerde keuze maken. Maar de gids is ook een sterke oproep aan de elektronica-producenten om producten zonder gevaarlijke chemische stoffen te produceren, die gerecycleerd kunnen worden zonder het milieu te vervuilen of de gezondheid van arbeiders in gevaar te brengen. De gids wordt regelmatig aangepast naarmate bedrijven inspanningen doen.

Natuurlijk heeft Greenpeace heel wat analyses uitgevoerd om de beweringen van de elektronica-giganten te verifiëren. Zo pretendeerde HP dat het een bepaalde klasse gebromeerde vlamvertragers volledig verwijderd had, maar ze werden toch nog gevonden in de laptops van de fabrikant. Daardoor viel HP terug in het klassement. Het bedrijf reageerde meteen en stelde een onderzoek in om te weten te komen hoe die stoffen toch nog in de producten terechtgekomen waren. Het bedrijf engageerde zich opnieuw om gebromeerde vlamvertragers te elimineren en gaf informatie over hoe het dat zou doen.

Nokia aan kop

Nokia ligt aan de leiding van het klassement, dat eerder een slakkenrace lijkt. Maar ook andere fabrikanten hebben sterke inspanningen geleverd: Acer en Lenovo, twee marktleiders in de sector, hebben besist om alle gebromeerde

APPLE, DE ROTTE APPEL?

Apple bengelt met een 14e plaats aan de staart van het klassement, en doet het daarmee nog slechter dan in augustus 2006, toen het nog op de 10e plaats stond. Het merk staat algemeen synoniem voor innovatie en oogverblindende looks, maar binnenin ziet het er veel minder mooi uit: de Apple-producten bevatten stuk voor stuk gevaarlijke chemische stoffen zoals ftalaten, lood en kwik, die andere fabrikanten aan het uitbannen zijn of al verwijderd hebben. Dat zou je niet verwachten van een merk dat het in de eerste plaats moet hebben van een modern imago! In tegenstelling tot de andere merken doet Apple geen enkele moeite om gevaarlijke stoffen uit zijn producten te verwijderen of om gebruikte producten terug te nemen. Het blijft voorlopig de giftige appel...⁽²⁾

vlamvertragers en PVC uit hun producten te weren. Motorola is zelfs van de derdiende naar de vierde plaats gesprongen. De groene competitie tussen de elektronica-fabrikanten gaat door...

⁽¹⁾ U kunt het klassement van elektronica-fabrikanten bekijken op de site:

<http://www.greenpeace.org/international/campaigns/toxics/electronics/copy-of-how-the-companies-line>

⁽²⁾ Wilt u meer weten over de Apple-campagne van Greenpeace? Bekijk de site op www.greenpeace.org/apple

Oktober 2006: Greenpeace voert actie in Londen om Appel zover te krijgen dat het gevaarlijke stoffen uit zijn producten verwijdert. Voorlopig blijft het merk echter doof voor onze eisen...

Wat met elektronisch afval?

Steeds meer weggeworpen elektronica eindigt in recyclagefabrieken in ontwikkelingslanden. De werknemers die er de computers en telefoons ontmantelen, staan bloot aan giftige dampen die ook het milieu vervuilen. De arbeiders werken vaak met blote handen, onbeschermd en in verschrikkelijke omstandigheden.

In de jaren negentig stelden de Europese Unie, Japan en enkele staten in de VS een recyclagesysteem op voor hun elektronisch afval. Maar ze hadden vaak simpelweg de capaciteit niet om de immer groeiende hoeveelheid afval binnen hun grenzen te verwerken.

Vandaar het idee om het probleem te verschuiven naar ontwikkelingslanden. In die landen zijn de wetgeving rond de bescherming van de werknemers en de milieuregels veel minder streng, of ze worden er helemaal niet toegepast. Bovendien is het natuurlijk een stuk minder duur om afval te laten recycleren in ontwikkelingslanden dan bij ons...

Azië, de afvalberg voor onze computers

Onze computers en gsm's hebben een grote kans om in Guiya terecht te komen, het belangrijkste verwerkingscentrum voor elektronisch afval in China. Maar het probleem groeit ook in India. Alleen al in Delhi verwerken 25.000 arbeiders zo'n 20.000 ton elektronisch afval, waarvan één vierde computers.

De giftige stoffen in die producten hebben gevolgen voor het milieu en voor de gezondheid van de werknemers, waaronder veel kinderen. Lood kan bijvoorbeeld onherroepelijke schade toebrengen aan het zenuwstelsel, vooral bij kinderen. PCB beschadigt het immuunsysteem...

Is het logisch dat mensen in het Zuiden besmet worden met het afval dat wij massaal produceren? REACH biedt deels een antwoord. Laten we hopen dat het substitutieprincipe op termijn uitgebreid wordt naar een groter aantal chemische stoffen, zodat de werknemers in het zuiden niet meer blootgesteld worden aan ons 'gif'. En zoals gezegd zijn fabrikanten voortaan verantwoordelijk voor hun producten van de productie tot de afvalverwerking. Ook wij als consumenten kunnen bijdragen tot een oplossing voor het nijpende probleem in de ontwikkelingslanden. We kunnen bijvoorbeeld opteren voor elektronica die zo 'schoon' mogelijk is. Daarbij komt de gids voor verantwoordelijke high-tech die Greenpeace opstelde goed van pas (www.greenpeace.be). Maar het is even belangrijk dat we goed nadenken of we onze gsm of computer wel al moeten vervangen door het allernieuwste model.

Caroline Veter

Met dank aan Fawaz Al Bitar

Onze elektronica komt massaal in Azië terecht, waar ze ontmanteld wordt in omstandigheden die vaak erg schadelijk zijn voor de gezondheid van de arbeiders en het milieu.

GREENPEACE